

Kunnskapsdepartementet

Vår ref.:
BJDeres ref.:
[Navn]Dato:
17. juni 2022

Høring - Unntak fra kravet om relevant kompetanse i undervisningsfag

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 95 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Realfagslærere har en bakgrunn som gir alternative karriereveier utenfor skolen. For å beholde gode realfagslærere i skolen er det derfor ekstra viktig å tilby kompetansepåfyll og karriereveier som gir faglige utfordringer og ansvar. Vi vet at gode lærere øker elevenes læringsutbytte. Høye opptakskrav til lærerutdanning, kompetansekraft for å undervise og etter- og videreutdanning er gode tiltak som har bred støtte hos våre medlemmer. Tekna mener dette er svært viktig for kvaliteten på undervisningen og elevenes læringsutbytte.

Tekna ønsker derfor å gi innspill til forslag om unntak fra kravet om relevant kompetanse i undervisningsfag.

Faglig fordypning og krav til studiepoeng i undervisningsfag

Tekna mener at universitetsutdannede lektorer skal være hovedregelen i studiespesialiserende fag, og foretrukket på ungdomstrinnet. Faglig sterke og engasjerte lærere med høye, men realistiske forventninger til elevene, er viktig for elevenes motivasjon, læring og mestring. Lærernes faglige og didaktiske kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for elevenes læring.

Det viktigste tiltaket for å kvalifisere ukvalifiserte ansatt i undervisningsstillinger er å ikke godta varige unntak i regelverket fra kompetansekraft for å undervise. Skoleeiere må få plikt til å kvalifisere den ansatte gjennom tilbud om nødvendig videreutdanning.

Tekna mener at lærere skal ha 60 relevante studiepoeng for å kunne undervise i et fag. Tekna mener man bør ha minst 90 studiepoeng for å undervise i studiespesialiserende programfag i vg2 og vg3. Dette er høye ambisjoner, og vi er langt fra å oppnå dette grunnskolelærerutdanningen. Lovkravene er heller ikke like ambisiøse.

Tekna mener regjeringen må jobbe for en gradvis økning av kravet om fordypning i undervisningsfagene.

Fullføringsreformen og fagfornyelsen fordrer høye krav til lærernes kompetanse. Å gjennomføre slike løft er helt avhengig av kompetansepåfyll og videreutvikling av lærere.

Tekna vil adressere utfordringen om å sikre et likeverdig skoletilbud uavhengig av hvor du bor i landet. Vi viser til høringsnotatets punkt 2.3.1. hvor det heter at «*Kommunene og fylkeskommunene har ulikt rekrutteringsgrunnlag, ulike behov og ulike muligheter til å prioritere videreutdanning. Departementet understreker derfor viktigheten av kompetanse- og utviklingstiltak som åpner for at skoleeierne kan planlegge og prioritere ut fra lokale behov.*»

Tekna mener det ikke skal være lokale behov som styrer læreres kompetanseheving, men heller elevenes behov for å ha kompetente lærere uavhengig av hvor de bor.

Tekna mener regjeringen må ha en klar ambisjon om å rekruttere flere lærere fra lektorutdanningene og finne insentiver for at flere tar PPU etter faglig fordypning i faget sitt, og at disse oppfordres til å søke lærerstillinger i grunnskolen.

Tekna mener det er svært uheldig at lærere uten faglig fordypning i fagene underviser i disse og at man fjerner lovkravet for allmennlærere utdannet før 2014. Tekna mener regjeringen ikke må innføre unntak fra kravet om relevant kompetanse, men tvert imot forsterke kompetansehevende tiltak.

Etter- og videreutdanning

For å sikre at de som ønsker det kan fortsette å undervise i tråd med lovkravene, må man videreføre ordningen med videreutdanning i Kompetanse for kvalitet.

Tekna viser til det omfattende arbeidet som legges ned i å sikre ulike yrkesgrupper faglig påfyll gjennom livslang læring. For lektorer med høy faglig fordypning fra lærerutdanning og som oppfyller lovkravene er det derimot svært lite å hente av offentlige midler til kompetansepåfyll. Det er svært uheldig at man ikke anerkjenner behovet for kompetansepåfyll for disse og har sørget for at det ligger midler til livslang læring i de kommunale og fylkeskommunale budsjettene.

Tekna mener det skal lovfestes en rett og en plikt til etter- og videreutdanning for lærere, også for lærere med kompetanse utover fastsatte lovkrav til kompetanse. Det må følge midler med en slik rett og plikt.

Tekna viser til at det stadig utvikles nye digitale læringsressurser og det skal tas i bruk stadig nye digitale undervisnings- og vurderingsverktøy. Dette har eskalert i en tid med nedstegning og pandemi, hvor digitale løsninger har fått en helt ny anvendelse. Tekna mener at det er viktig at etter- og videreutdanningstilbudet for lærere omfatter utvikling og bruk av digitale læringsressurser og verktøy. Lektorer trenger å oppdatere seg på ny teknologi og digitale løsninger.

Med fagfornyelsen er også fagene i endring. Nye læringsmål for programmering er eksempel på mål som er vanskelig å nå uten oppdatert kompetanse hos lærerne.

Tekna mener at kvalitet i digital undervisning og lærerløftet og fagfornyelsen må følges opp med midler til opprustning av kompetanse blant de lærerne som har den formelle kompetansen, men som må oppdatere sin digitale kompetanse.

Lærerspesialistordningen

Faglige lærer med solid faglig innsikt har hatt mulighet til å delta i lærerspesialistordningen. Siden etableringen av lærerspesialistordningen i 2015 har ordningen rukket å omfatte 2000 lærere. Tekna viser til at regjeringen har valgt å fjerne lærerspesialistordningen. Tekna mener dette kan bidra til at flere faglig tunge lærere velger en annen yrkesvei enn skolen. Ordningen med lærerspesialister har styrket mulighetene for faglig fordypning og utviklingsarbeid, og vi mener denne er et bidrag til å heve læreres status i samfunnet. Ordningen har blitt godt mottatt blant Teknas medlemmer og blir sett på som en motivasjon for skoleeier i å beholde gode lærere i klasserommene og mobilisere viktige fagressurser på skolene.

Tekna mener at ordningen har vært en av få muligheter til et karriereløft for lærere og ber regjeringen jobbe for at ordningen videreføres i en eller annen form.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
Generalsekretær